

Hvad jag har att svara på Ditt förra, bref, lemnar jag till annan gång. Både nu och allt framgent till terminens slut pressas jag grundligen af dagliga pröfningsexamina på klasserna, af valedicenterna, räkningskap, examensförteckningar, meritlistor o. s. v. Sedan får jag liten ro att tänka på annat.

Sist åter två kommissioner, till beslut på detta egoistiska bref. Är Fredrik Ehrström frisk? Jag fruktar att han icke på posten uttagit bref härifrån. De angå brådsakande affärer och min oro öfver att icke hafva erhållit en rad till upplysning är stor. Skulle så illa vara att den hedersvännen åter ligger neder, så åtag Dig det ovana bestyret, hvarom brefven förmåla. Säg också Guldsmeden Mellin i förbigående, att han har ett bref på posten, hvarpå jag väntar svar. Låt mig med första möjliga veta något om Ehrströmska affären. Ledsna icke vid den möda jag gör dig.

Vördnadsfull och tillgifven helsning till alla i Familjen. Tack sjelf för Ditt vänskapsfulla deltagande och räkna fortfarande på upprigtigt svar.

Joh. Vilh. Snellman

Kuopio d. 22 Maj.

291 J. V. SNELLMAN – J. L. WENNBERG 26.V 1845
HUB, JVS handskriftssamling

Ljufva, ljufva, Goda Älskade!

Förlåt, förlåt detta namn och förlåt dessa rader. Men der det gäller allt, hvad jag i denna stund vet vara jordisk lycka, alla mina förhoppningar på någon frid i lifvet, der bör det ju mig förlåtas, att jag tillgriper hvarje redlig utväg för att bereda mig ett lyckligare öde, än det som nu hotar, om icke redan är afgjort.

Jag behöfver icke upprepa det tusen gånger sagda, hvad som gjort min oro och väckt ständiga tvifvel på framtiden. Ljufva barnets ungdom, min ålder, se der, hvad som gjort mitt qual. Endast till det goda, veka hjertat har jag ställt mitt hopp, så mycket förnuftet fått rum att beräkna jemte den dunkla känsla, som fört mig till ett barn, och hvilken jag så gerna velat anse för en blid Forsynens vink. Jag har då tänkt: jag behöfver tillgifvenhet, hvarefter mitt hjerta lifvet igenom törstat; jag behöfver ett fridfullt hem, ett ordnadt, stilla rum, der annan glädje trifves, än den stormande, hvilken för mig icke mera har något lockande; jag behöfver en själ, som fattar och med deltagande följer mina sträfvanden för det allmänna, hvilka hittills ensamt uppehållit mitt lif, men hvilka äfven gjort det tomt på stilla frid ock lycksalighet, emedan jemte dem ingen hvila för min själ funnits; jag behöfver maka och barn, för hvilka jag tillika kan sträfva och arbeta, för att af mitt arbete ega annan tillfredställelse, än det sparsamma ofta kalla bifallets; ty frukten af sitt arbete för det allmänna ser mannen sällan, men han kan ljuft njuta den, då han derjemte arbetar för de sinas lycka.

Jag sökte allt detta, och att jag sökte det hos ett barn. Derför har jag ingen annan ursäkt än den känsla, som så mäktigt drog mig till Henne. Mitt samvete förtröstade jag med den tanken: Hennes hjerta är vekt och bildbart, och det skall lära att förstå, hvad min kärlek begär. Men

jag insåg icke då så klart som nu, att endast uppoffrande genkärlek kunde lära Henne detta; och jag insåg icke, att mitt samvete icke utan denna skulle finna lugn och förtröstan för Hennes framtid, d. ä. för min. Ty inför Gud bedyrar jag, att mina drömmar om egen sällhet, min tanke på, hvad Hon som Maka borde skänka mig, aldrig aldrig varit skilda från tanken på Hennes egen lycka, från hoppet, att Hon skulle finna denna uti att vara mitt lifs fridsengel och uti den innerliga, innerliga kärlek och omsorg, hvarmed jag vet, att jag skulle mottagit Hennes välgörningar. Hvarför skulle jag söka dölja, hvad ljufva barnet redan vet, att jag inbilskt nog från första stund hade hoppats möta någon ringa böjelse. Jag hade bort vika, då jag fann mitt misstag. Men huru kunde jag frivilligt förspilla en möjlig lycka, då Hennes hand höll mig tillbaka och Hon själv närde hoppet, att böjelsen kunde vakna i det vecka, ljufva hjertat. Det gavs en tid, då den minsta skymt af kärlek skulle gjort mig säker, såsom den ofta gjort min tjusning och sällhet. Men omätligt tränade mitt hjerta efter mera, och ständigt mera, äfven sedan jag vunnit mera, än jag någonsin vågat hoppas, bekännelsen, den upprepade bekännelsen, som ännu kommer mitt hjerta att darra av sällhet och glömma, hvad som är, för de drömmens stunder, som varit.

10 Hvarföre var jag då icke nöjd? Nej jag kunde icke vara det. Min ålder och ett barn! – Jag kunde icke vara det, ty jag sökte icke blott en flickas kärlek, utan tanke på framtiden, utan jag sökte en maka. Stundens sälla dröm kunde icke vara mig nog; mitt samvete och omsorgen för framtiden fordrade mera. Jag måste se något verk af den kärlek, ljufva, ljufva barnet låtit mig ana. Jag fordrade uppoffringar såsom denna kärleks frukt och beviset för dess sanna art. Var min fordran öfverdrifven? – Nej, jag tror det ännu icke – men jag var kanske för otålig att se hvad jag så med hela min själ begärde.

Huru ringa borde dock icke uppoffringen ännu varit? Att göra det tanklösa nöjet till nöje, icke till enda sysselsättning, att älska hemmet, arbete, ordning lugn och så bereda äfven mig stunder, för att verka på den unga själ, på vars daning jag måste bygga bådars vår framtid. Vanan, barnasinne hindrade från denna uppoffring, och det var mig ett bevis, att den kärlek, som kunnat besegra vana och barnslighet, icke fanns. Kanske dåraktigt och ledd af passionen sökte jag vinna andra bevis på dess tillvaro i ynnestbevis mot mig. Huru skulle jag dock kunna ångra, hvad som gifvit mig utsägligt ljufva ögonblick af öfvertygelse. Var dock stolt, barn, som jag älskar älskar djupt, djupt ur min själ, och öfver hvilket jag dock klagat: barnet, har aldrig sagt mig

30 ett ord ur hjertat, utöfver ett hviskande ja eller nej. Ett namn för mig kunde det hjertat aldrig finna; det kunde aldrig leta sig väg öfver *Dina* läppar, älskade, älskade aldrig! Böner, böner sådane ingen man bett dem, kunde icke vinna detta.

O förtänk mig icke då, att jag tviflade, att jag fordrade mera, att jag till kärlekens bekännelse fordrade kärlekens frukter. Huru kunde jag af, hvad jag sett och erfarit, vänta ett fridfullt, ordnadt hem, vänta deltagande för de högre mensklige angelägenheter, vid hvilka mitt sinne är fästadt, och för hvilka jag skulle kunnat väcka ljufva barnets

40 hög, om kärleken förmått draga den från flärden, vänta att se barnet mera tillfredställd af min kärlek och omsorg än af denna. Räkna tillbaka, huru många ögonblick skänkts åt mig, åt en djupare känsla och allvarligare tanke, och räkna icke strängt med mig, om jag, sedan löftet lovat kärlek, trodde mig gäckad och stundom drefs till hopp-
löshet och förtviflan!

Må, må icke utgången visa, att barnet stackare, bedrog sig sjelf och

bedrog mig – förskräcks icke! – blott bedrog på den skönaste dröm, min själ drömt, den skönaste, emedan den icke blott var känslans utan syntes äfven förverkliga förnuftets omtänksamma beräkningar! Hvilken bön har jag väl för att afvända en sådan utgång! Ingen, ingen annan än försäkran, att min kärlek varit densamma, innerliga, till uppoffring beredda, i de stunder, då den manat stoltheten att dölja sin förtviflan i harm, och i de stunder den ödmjuk(t) tigg om bönhörande, då den opåkalladt erbjudit sig sjelf till offer för den Älskades lycka, eller knäfallande utgjutit sig i tacksägelse öfver att vara bönhörd. 10
Hade ljufva, goda, älskade barnet äfven dessa sednaste dagar kunnat läsa i mitt hjerta, så hade ingen tvekan funnits, hvarföre jag under två dygn icke lemnat mitt rum, icke mottagit någon, icke sofvit, icke vakat, utan nu, såsom så ofta, endast tviflat och hoppats, och hvarföre mina första steg utom hemmet åter förde mig till den Älskades hem. Är det ett fel, att bland dessa förhoppningar äfven funnits den, att jag, kunde väcka ljufva barnets sinne till allvarsamma tankar, till någon tanke på bådas vår framtid, på den tid, då icke mer ungdom och fagra kinder kunde fångsla mig?

Men då jag beder, beder ur djupet af min själ: älskade, älskade, ljufva Barn, skänk mig kärlek åter, skänk mig den, ty Barnet har sjelf betagit 20
mig själsstyrka att numera offra, hvad som utgjort min sällhet att ega! – så tillägger jag äfven: Pröfva hjertat, pröfva det hjerta jag begär och i lycksaliga ögonblick trot mig ega, pröfva om det kan något uppoffra, om kärlek är det mera än tanklös hyllning, om hemmets frid är det mera än toma lekar, om det känner för något högre, än hvad fåkunnigt joller vet att omtala, om det vet, att det sjelft vexer större vid att uppoffra sig än vid att tillbedjas, om det erkänner någon pligt, icke blott vill göra de rättigheter gällande, hvilka ungdom och lyckliga förhållanden gjort det till en vana! – Krossad, bedragen på länge närda 30
förhoppningar, seende hvarje anspråk på lifvets lycka, hvarje dröm om ett fridfullt hem, för mitt af ständig strid, af mödor och uppoffringar till trånad efter frid drifna sinne, seende dessa i fara att för alltid förstöras, min framtid i ett barns späda hand, skall intet förmå mig till en osanning. Allt eller intet! Hvad jag begär, hvad jag lofvar, vet det ljufva, ljufva älskade barnet. Kärlek, kärlek begär jag, kärlek lofvar jag, jag lofvar den, äfven om det svaga strå, vid hvilket mina förhoppningar ännu fästa sig, skall brista! – Min glädje af lifvet är då ohjelpigen förspild, ty förrän åren laggt sin läkande hand öfver hjertats sår, och nya förhoppningar kunde gro, hafva mina steg snabbt 40
närmat mig till en annan frid än lifvets. Bed då för den, hvars kärlek ljufva barnet förskjuter, bed i den öfvertygelse, att denna kärlek varit så litet egoistisk, mensklig kärlek kan vara, och i den, att densamma varit sann och ren, utan smicker utan förställning. Vägra kärlek, aktning skall barnet icke utan egen förnedring kunna vägra. Endast min stora svaghet, min kärlek sjelf, skulle inför andra göra mig blygsel – eller nej, jag bör icke blygas, att äfven jag en gång trodde på lycka, att jag begärde den med hela min själ! Älskade, älskade, ljufva, ljufva goda Barn Lef Vål! – om för alltid, må då ett ädlare sinne vinna, hvad jag icke vunnit, och ljufva Barnets lycka beredas af en värdigare hand; 50
en innerligare kärlek än min skall aldrig värda den. Farväl!

J. V. S:n